

Sygn. akt I CSK 225/21

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa [...] Bank S.A. w W.

przeciwko E. Z.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 czerwca 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 4 września 2020 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek pełnomocnika skarżącej o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu,**
- 3) nie obciąża skarżącej zwrotem kosztów postępowania kasacyjnego na rzecz powoda.**

UZASADNIENIE

Pozwana E. Z. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 4 września 2020 r. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje, że powołane przyczyny kasacyjne nie spełniają wymagań określonych w przytoczonym w tym wniosku przepisie.

Należy zatem wskazać, że powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), to jest zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m. in. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., sygn. akt II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Powołanie się na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga zaś wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącą rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do

identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia SN z dnia 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, z dnia 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, www.sn.pl). Skarżącą obciążał obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia SN z dnia 8 lipca 2009 r., sygn. akt I CSK 111/09, z dnia 12 grudnia 2008 r., sygn. akt II PK 220/08, www.sn.pl).

Twierdzenie o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m. in. postanowienia SN z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

W uzupełnieniu uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca w ramach przesłanki występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wskazała na potrzebę dokonania analizy, czy powodowy bank jako profesjonalista miał prawny obowiązek sprawdzić stan faktyczny i prawny spornej nieruchomości przed udzieleniem pozwanej kredytu hipotecznego, ocenę czy działania banku nie przyczyniły się do powstania szkody w majątku banku i pozwanej, czy nabycie lokalu z osobą trzecią nie powodowało obniżenia jego wartości rynkowej, a także czy dochodzona kwota kredytu hipotecznego nie stanowiła bezpodstawnego wzbogacenia powodowego banku lub nienależnego świadczenia. Istnienie potrzeby wykładni przepisów prawa odniosła do tego, czy powodowy bank dochował należytej staranności (powołując się na art. 79a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1896 z późn. zm.), a ponadto do art. 5 k.c. w kontekście tego, czy powodowy bank nie naruszył zasad współżycia społecznego. Twierdzenia o tym, że bank nie umożliwił pozwanej restrukturyzacji zadłużenia skarżąca nie przypisała nawet do którejkolwiek z tych przesłanek, podnosząc, iż wymaga to wyjaśnienia.

Tak sformułowane uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wypełnia nawet pozornie którejkolwiek ze wskazanych wyżej przesłanek. Autorka skargi kasacyjnej w sposób ogólnikowy zasygnalizowała szereg wątpliwości, które należałoby wyjaśnić, nie wskazując możliwości odmiennej oceny problemów prawnych, wątpliwości w wykładni prawa, rozbieżności w orzecznictwie; niezależnie już od braku argumentacji, która miałaby to wykazać. Formułując zaś „przyczyny, dla których skarga kasacyjna zasługuje na przyjęcie do rozpoznania”, odniosła je do naruszenia przepisów postępowania w sposób, który miał istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 224 § 1 w związku z art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c., polegające na nierozpoznaniu przez Sąd drugiej instancji wszystkich zarzutów podniesionych przez pozwaną w apelacji, naruszenia przepisów postępowania mogących mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 386 § 1 k.p.c. przez jego niezastosowanie i oddalenie apelacji pozwanej pomimo jej zasadności oraz art. 385 k.p.c. przez jego zastosowanie, mimo że apelacja pozwanej jest w ocenie pozwanej w całości zasadna. Tak sformułowane uzasadnienie wniosku, jakkolwiek lakoniczne, można odczytać jako treść wpisującą się w przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. W tym przypadku jednak również brak jest argumentacji; która miałaby przekonać, że doszło w niniejszej sprawie do rażącego naruszenia prawa, skutkującego oczywistym uzasadnieniem skargi w ustalonym stanie faktycznym.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Autorka skargi kasacyjnej wniosła o zasądzenie na jej rzecz kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu pozwanej w postępowaniu kasacyjnym, oświadczając, że koszty te nie zostały pokryte ani w całości, ani w części. Wniosek ten podlega oddaleniu, bowiem w postępowaniu kasacyjnym pozwana nie była reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu, ale na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez skarżącą. Z uwagi na sytuację finansową skarżącej odstąpiono od obciążenia jej kosztami procesu na rzecz strony przeciwnej.

jw